

**VĒRGALES PAGASTA
TERITORIJAS PLĀNOJUMS**

**PASKAIDROJUMA
RAKSTS**

2007

Plānojuma galīgā redakcija apstiprināta ar Vērgales pagasta padomes

_____lēmumu Nr. _____

Vērgales pagasta padomes priekšsēdētājs

J.Vitups

VĒRGALES PAGASTA TERITORIJAS PLĀNOJUMS

PASKAIDROJUMA RAKSTS

VĒRGALES PAGASTA PADOME SADARBĪBĀ AR
SIA „KURZEMES PROJEKTU UN KONSULTĀCIJU BIROJS”

VĒRGALE, 2007

SATURS

1. IEVADS	4
2. VĒRGALES PAGASTA TERITORIJAS RAKSTUROJUMS UN ATTĪSTĪBAS PRIEKŠNOTEIKUMI	7
2.1. Pamatinformācija par Vērgales pagastu	7
2.2. Vērgales pagasta ģeogrāfiskais stāvoklis	7
2.3. Teritorijas dabas apstākļu un resursu raksturojums	8
2.3.1. Ģeomorfoloģiskais raksturojums	8
2.3.2. Derīgie izraktenī.....	9
2.3.3. Klimatiskie apstākļi	11
2.3.4. Virszemes ūdeņi.....	12
2.3.5. Pazemes ūdeņi.....	12
2.3.6. Mežu resursi.....	14
2.3.7. Vides stāvoklis.....	18
2.4. Dabas un kultūras mantojums	19
2.4.1. Dabas mantojums.....	19
2.4.2. Kultūras mantojums.....	21
2.5. Iedzīvotāji un apdzīvojuma struktūra	22
2.6. Tehniskā infrastruktūra	23
2.6.1. Satiksmes infrastruktūra	23
2.6.2. Inženierinfrastruktūra.....	24
3. VĒRGALES PAGASTA TERITORIJAS ATTĪSTĪBAS VĪZIJAS UN MĒRĶI 26	
3.1. Vērgales pagasta attīstības vīzija	26
3.2. Mērķis	26
4. TERITORIJAS PLĀNOJUMA RISINĀJUMI.....	27
4.1. Plānojuma pamatnostādnes	27
4.2. Galveno pagasta teritorijas daļu izmantošana	28
4.3. Teritorijas funkcionālais zonējums.....	28
4.3.1. Lauksaimniecībā izmantojamās teritorijas	28
4.3.2. Mežsaimniecībā izmantojamās teritorijas:	29
4.3.3. Ūdenssaimniecībā izmantojamās teritorijas.	30
4.3.4. Sabiedrisko un darījumu iestāžu apbūves teritorija	30
4.3.5. Jauktas sabiedrisko, darījumu iestāžu un dzīvojamās apbūves teritorija 30	
4.3.6. Daudzdzīvokļu māju dzīvojamās apbūves teritorija	30
4.3.7. Ģimenes māju dzīvojamās apbūves teritorija	31
4.3.8. Retinātas apbūves dzīvojamās un rekreācijas teritorija.....	31
4.3.9. Ražošanas objektu un tehniskās apbūves teritorija.....	31
4.3.10. Tehniskās apbūves teritorija	31
4.3.11. Dabas un apstādījumu teritorija	32
4.3.12. Tūrisma un rekreācijas teritorija.....	32
4.3.13. Valsts aizsardzības objektu teritorija	32
4.3.14. Kapsētu teritorija.....	32

4.3.15. Kūdras ieguves teritorija	32
4.3.16. Krasta kāpu teritorija.....	32
4.3.17. Turpmākās izpētes teritorija	33
4.3.18. Satiksmes infrastruktūra	33
4.4. Teritorijas pašvaldību funkciju izpildei.....	33
5. VADLĪNIJAS TURPMĀKAJAI PLĀNOŠANAI.....	34

1. IEVADS

- (1) Vērgales pagasta teritorijas plānojums ir Vērgales pagasta teritorijas attīstības plāna sastāvdaļa un balstās uz pašvaldības attīstības programmā izvirzītajiem mērķiem un uzdevumiem. Teritorijas plānojums nosaka Vērgales pagasta teritorijas esošo un plānoto zemes izmantošanu un šīs teritorijas izmantošanas aprobežojumus.
- (2) Teritorijas plānojuma mērķis - veicināt Vērgales pagasta administratīvās teritorijas ilgtspējīgu attīstību, resursu racionālu izmantošanu, vides aizsardzības un ekonomisko interešu sabalansētību, nodrošinot kvalitatīvu dzīves vidi pagasta iedzīvotājiem un sabiedrībai kopumā, vienlaicīgi garantējot nekustamo īpašumu īpašnieku, valdītāju un lietotāju tiesības izmantot un attīstīt savu īpašumu saskaņā ar teritorijas plānojuma nosacījumiem.
- (3) Vērgales pagasta teritorijas plānojums ir tiesiskais pamats pagasta teritorijas izmantošanai turpmākajos 12 gados un nosaka teritorijas atļauto izmantošanu un izmantošanas ierobežojumus. Teritorijas plānojuma prasības ir saistošas izstrādājot detālplānojumus un veicot jebkuru saimniecisko darbību Vērgales pagasta administratīvajās robežās - tajā skaitā: uzsākot jebkuru zemesgabalu sadalīšanu, apvienošanu un robežu pārkārtošanu, uzsākot un veicot jebkurus būvniecības vai restaurācijas darbus un ar to saistītos projektēšanas darbus, labiekārtojot teritoriju, veicot teritorijas rekultivāciju, meliorāciju, zemes transformāciju (pārveidošanu), zemes dzīļu izmantošanu un citu, iepriekš neminēto, saimniecisko darbību pagasta administratīvajās robežās.
- (4) Vērgales pagasta teritorijas plānojums izstrādāts saskaņā ar LR likumu "Teritorijas plānošanas likums" (22.05.2002), un LR Ministru kabineta noteikumu Nr. 883 "Vietējās pašvaldības teritorijas plānošanas noteikumi" prasībām.
- (5) Vērgales pagasta teritorijas plānojums izstrādāts, pamatojoties uz:
 - a. Vērgales pagasta padomes lēmumu par teritorijas plānojuma izstrādes uzsākšanu un darba uzdevumu;
 - b. Institūciju sniegtajiem nosacījumiem un informāciju teritorijas plānojuma izstrādei.
- (6) Teritorijas plānojuma izstrādē ievēroti valsts, Kurzemes plānošanas reģiona un Liepājas rajona reģionālās attīstības plānošanas dokumenti. Vienlaikus plānojuma izstrādi ietekmē apstiprināta nacionālā plānojuma (atskaitot sadaļu "Nacionālās nozīmes lauksaimniecības teritorijas") un Kurzemes reģiona teritorijas plānojuma trūkums. Plānojumā ievērotas Kurzemes

reģiona teritorijas plānojuma projekta nostādnes, kā arī Liepājas rajona teritorijas plānojuma prasības.

- (7) Teritorijas plānojuma izstrādē ievērota pagasta padomes deputātu un darbinieku ieteikumi, kā arī sabiedriskās apspriešanas procesā saņemtie fizisko un juridisko personu priekšlikumi (skatīt pārskatu par teritorijas plānojuma izstrādi).
- (8) Teritorijas plānojuma izstrāde balstīta uz 1998. gadā izstrādātā attīstības plāna projekta (attīstības programmas un teritorijas plānojuma 1. redakcijas) izvērtējuma un plānojuma teksta daļā iekļauti un aktualizēti attīstības plāna projekta ietvaros apkoptie materiāli.
- (9) Pagasta teritorijas plānojuma sagatavošanai kā pamatkarte izmantota Latvijas ģeodēziskajā koordinātu sistēmā LKS 92 TM izstrādātā VZD vienkāršotā topogrāfiskā karte ar mēroga noteiktību 1:10000 (2005.g.);
 - a. Vērgales pagasta teritorijas plānojums izstrādāts analizējot Valsts zemes dienesta kadastra datus: kadastra datu bāzi un kartogrāfisko attēlu mērogā M 1:10000;
 - b. plānojuma izstrādāšanai un kartogrāfiskā materiāla sagatavošanai izmantotas Valsts zemes dienesta sagatavotās ortofotokartes mērogā M 1:10000
- (10) Vērgales pagasta teritorijas plānojumam ir šādas sastāvdaļas:
 - a. paskaidrojuma raksts;
 - b. grafiskā daļa;
 - c. teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi;
 - d. pārskats par teritorijas plānojuma izstrādi.
- (11) Paskaidrojuma raksts sastāv no ievada un 5 pamatdaļām, kurās aprakstīta pašreizējā situācija, noteikti pagasta attīstības priekšnoteikumi, attīstības mērķi un virzieni, kā arī pamatoti teritorijas plānojuma risinājumi un sniegti turpmākā plānošanas uzdevumi.
- (12) Paskaidrojuma rakstam pievienotas šādas kartoshēmas:
 - a. Pašvaldības funkciju veikšanai nepieciešamo zemes gabalu izvietojuma shēma;
 - b. Nekustamā īpašuma lietošanas mērķi;
 - c. Zemes īpašumu juridiskais statuss;
 - d. Īpaši aizsargājamo biotopu izvietojuma shēma (Baltijas jūras piekrastē);
 - e. Aizsargājamo dabas teritoriju izvietojuma shēma.
- (13) Grafiskajā daļā ietilpst šādas kartes:

- a. Vērgales pagasta vienkāršotā topogrāfiskā kartē, kas izmantota teritorijas plānojuma sagatavošanai;
 - b. Vērgales pagasta teritorijas pašreizējā izmantošana;
 - c. Vērgales pagasta teritorijas plānotā un atļautā izmantošana;
 - d. Vērgales ciema teritorijas plānotā un atļautā izmantošana;
 - e. Ziemupes ciema teritorijas plānotā un atļautā izmantošana;
 - f. Saraiķu ciema teritorijas plānotā un atļautā izmantošana;
 - g. Ploces ciema teritorijas plānotā un atļautā izmantošana.
- (14) Pārskatā par teritorijas plānojuma izstrādi ietilpst
- a. Vērgales pagasta padomes lēmumi par teritorijas plānojuma izstrādes uzsākšanu un plānojuma projekta nodošanu sabiedriskajai apspriešanai;
 - b. fizisko un juridisko personu priekšlikumi teritorijas plānojuma izstrādei
 - c. institūciju sniegtie nosacījumi un informācija;
 - d. ziņojums par fizisko un juridisko personu priekšlikumiem;
 - e. ziņojums par institūciju nosacījumu ievērošanu;
 - f. informācija, kas izmantota teritorijas plānojuma izstrādei.
- (15) Vērgales pagasta teritorijas plānojuma saistošo daļu veido plānojuma grafiskā daļa kopā ar teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumiem.
- (16) Vērgales pagasta plānojuma vadītāja ir Jolanta Lubiņa
- (17) Vērgales pagasta teritorijas plānojumu izstrādāja "Kurzemes projektu un konsultāciju biroja" speciālisti sadarbībā ar Vērgales pagasta darba grupu. Plānojuma autori ir Inga Bērziņa (vadība un koordinācija), Inguna Kūliņa (plānošana, grafiskais materiāls), Kaspars Rasa (plānošana, teksta materiāls).

2. VĒRGALES PAGASTA TERITORIJAS RAKSTUROJUMS UN ATTĪSTĪBAS PRIEKŠNOTEIKUMI

2.1. Pamatinformācija par Vērgales pagastu

Platība 191 km²

Iedzīvotāju skaits 1555 (2006. gadā pēc Centrālās statistikas pārvaldes datiem)

Ģeogrāfiskais stāvoklis: Latvijas R daļā, Kurzemē, Kurzemes plānošanas reģionā, Liepājas rajonā.

Robežteritorijas: Sakas pagasts (Z), Dunalkas pagasts (A), Medzes pagasts (D). Rietumos pagasts robežojas ar Baltijas jūru.

Lielākās apdzīvotās vietas: Vērgale, Saraiķi, Ploce, Ziemupe.

2.2. Vērgales pagasta ģeogrāfiskais stāvoklis

- (1) Vērgales pagasts atrodas Liepājas rajona Ziemeļrietumu daļā uz Ziemeļiem no Liepājas pilsētas (27 km attālumā).
- (2) Vērgales pagasta attīstībai būtiska ir atrašanās potenciālā tūrisma zonā, Baltijas jūras piekrastē.
- (3) Vērgales pagasts vēsturiski izveidojies, apvienojoties Vērgales un Ziemupes pagastiem, iekļaujot daļu no Tāšu un Medzes pagastiem.
- (4) Vērgales pagasta teritoriju strukturāli sastāv no trim atšķirīgām daļām:
 - a. Baltijas jūrai piegulošā teritorija ar kāpu zonu, lauku teritorijām un apdzīvotām vietām Saraiķiem un Ziemupi;
 - b. Mežu teritorijas pagasta vidus daļā (stiepjas Z – D virzienā), kas ziemeļu daļā piekļaujas jūrai;
 - c. Lauksaimniecības teritorijas pagasta A daļā ar Vērgales un Ploces ciemiem un relatīvi blīvu viensētu tīklu.
- (5) Teritorijas galvenā satiksmes ass ir valsts pirmās šķiras autoceļš P111 Ventspils (Leči) – Grobiņa.

2.3. Teritorijas dabas apstākļu un resursu raksturojums

2.3.1. Ģeomorfoloģiskais raksturojums

- (1) Pagasta teritorija atrodas divos ģeomorfoloģiskajos rajonos:
 - a. Piejūras zemienes Baltijas piekarste (pēc ģeomorfoloģiskās rajonēšanas – Bārtavas un Piemares līdzenumi);
 - b. Rietumkursas augstienes Vārtājas viļņotais līdzenums
- (2) Pagasta rietumi un ziemeļrietumi aizņem daļu no Piejūras zemienes Baltijas piekrastes ģeomorfoloģiskā apvidus. Piejūras zemienes reljefs ir līdzens un tas lēzeni pazeminās Baltijas jūras virzienā. Reljefa absolūtā augstuma atzīme mainās no 25 m austrumos līdz 0 m pie Baltijas jūras. Lēzenos reljefa pazeminājumus, kas veidojušies nogulumu nevienmērīgās uzkrāšanās rezultātā, aizņem purvi. Šaurā joslā, ziemeļos no Ziemupes, gar jūras krastu virs līdzenā zemienes reljefa paceļas kāpas, kuru relatīvais augstums sasniedz 3 -5 m. Baltijas piekrastes reljefu sarežģīt arī mazo upju ielejas. Upju erozijas procesi pašā jūras piekrastē izveidojuši gravas, kuru dziļums ir 5 – 10m. Baltijas jūras piekrastē izveidojusies šaura pludmales josla, kuras platums ir 10 – 20 m. Dienvidos no Ziemupes jūras krasts ir pakļauts abrāzijas procesiem un tiek noskalots, bet pašos pagasta ziemeļos krastā vērojami akumulācijas procesi.
- (3) Pagasta austrumu daļa iestiepjas Rietumkursas augstienes Vārtājas viļņotajā līdzenumā. Reljefa absolūtā augstuma atzīme viļņotā līdzenuma teritorijā mainās no 28 līdz 47,5 m. Morēnas līdzenuma reljefs ir lēzeni viļņots. Absolūtā augstuma atzīmes tā teritorijā nepārsniedz 33m. Ap Vērgali glacigēnie nogulumi veido morēnu paugurus, kuru forma ir izometriska. To relatīvais augstums sasniedz 10 m, bet absolūtā augstuma atzīmes ir no 40 līdz 47 m.
- (4) Salīdzinoši lielas teritorijas aizņem limnoglaciālie līdzenumi, kas izveidojušies bijušo nelielo ledāja kušanas ūdeņu baseinu vietā. Līdzenumu reljefs ir lēzeni viļņots. Absolūtā augstuma atzīmes tā teritorijā mainās no 25 līdz 30 m. Lielākā limglaciālo nogulumu veidolā teritorija atrodas pagasta austrumos – A no Rizbergu mājām. Šis līdzenums iestiepjas arī Dunalkas pagastā.
- (5) Atsevišķas starppauguru ieplakas augstienes teritorijā ir pārpurvotas. Kūdras biezums no tām sasniedz 4,5 m. Purvi veidojušies gan aizaugot ezeriem, gan pārpurvojoties

minerālgruntij. Pagasta teritorijas mūsdienu reljefā labi redzama ieleja, kurā izveidojies Ploču purvs. Ielejas nogāzes ir 5 – 8 m augstas. Izteiktais reljefa pazeminājums sakrīt ar pirmskvartāra virsmā esošo ieleju.

2.3.2. Derīgie izrakteņi

- (1) Pagasta teritorijā atklātas un izpētītas smilts – grants, māla un kūdras atradnes. Visas derīgo izrakteņu atradnes un perspektīvie laukumi cieši saistīti ar kvartāra un holocēna nogulumiem: smilts – grants atradnes saistītas ar Baltijas ledus ezera senkrasta nogulumiem un ledāja kušanas ūdeņu veidotām pieledāja deltu veidojumiem, mālu perspektīvais laukums ar limnoglaciālo baseinu nogulumiem, bet kūdras atradnes ar holocēno purvu nogulumiem.

Smilts un grants

- (2) Pagasta teritorijā atklātas un izpētītas trīs mazas smilts – grants atradnes:
 - a. Gulānu atradne atrodas 0,8 km Z no Kārkliņu mājām. Tā izpētīta 1990.gadā. atradne piesaistīta Baltijas ledus ezera krasta veidojumiem. Tās laukums ir 1,64 ha, kopējie krājumi 113,7 tūkst. m³, no kuriem 61 tūkstotis atrodas zem gruntsūdens līmeņa un to ieguve ir apgrūtināta. Derīgā smilts – grants slāņa biezums mainās no 4,4 līdz 10,4 m. Tas ir pārklāts ar 0,3 m biezu augsnes slāni. Grants materiālu no atradnes var izmantot ceļu būvei, bet smilti vietējām celtniecības vajadzībām.
 - b. Kažas atradne, kura pētīta 1984.gadā, atrodas pašos pagasta ziemeļos pie autoceļa Liepāja – Ventspils. Atradne piesaistīta Baltijas ledus ezera nogulumiem. Kažas atradnes platība ir 0,66 ha, krājumi – 30 tūkst. m³, no kuriem 20 tūkstoši atrodas zem gruntsūdens līmeņa. Derīgā slāņa biezums svārstās no 5,9 līdz 7,4 m. Smilts – grants materiālu sedz augsnes kārtā. Atradne tika izmantota ceļu būvei un kaisīšanai. Par atradnē atlikušajiem krājumu apjomiem nav precīzas informācijas.
 - c. Smilts – grants atradne Vērgale atrodas 0,5 km ZR no Ušu mājām. Tā piesaistīta pieledāja deltas veidojumiem. Atradnes platība ir 7,25 ha. Derīgā slāņa biezums, ko klāj augsnes kārtā, svārstās no 3,4 līdz 6,0 m. Atradnē aprēķināti 200 tūkst. m³ lieli smilts – grants krājumi. Derīgo slāni līdz 1988.gadam neregulāri izmantoja ceļu būvei. Arī šeit nav precīzas informācijas par atlikušajiem smilts – grants krājumiem.

- d. Pagasta teritorijā 50-tajos gados pētīta vēl viena grants – smilts atradne Ploce, kura praktiski jau izstrādāta.
- (3) Pagasta teritorijā izpētītie smilts – grants krājumi ir nelieli, jo tie sastāda mazāk par 0,1 % no Liepājas rajonā apzinātajiem krājumiem. No pagastiem, kas robežojas ar Vērgales pagastu, lielākie smilts – grants krājumi ir Sakas pagastā, kur Salienas – Rīvas atradnē ir 8838 tūkst. m³ lieli krājumi. Cīravas pagastā atrodas Lankas smilts atradne, kuras krājumi ir ievērojami – 60756 tūkst. m³.

Māls

- (4) Māla atradnes, balstoties uz ģeoloģiskās uzbūves īpatnībām saistītas ar limnoglaciālo baseinu nogulumiem. Pagastā apzināti 2% no kopējiem rajona māla resursiem. Tie sakopoti Robežnieku perspektīvajā laukumā, kas daļēji atrodas arī Dunalkas pagastā. Vērgales pagastā ir puse no perspektīvajā laukumā aplēstajiem krājumiem – 6 milj. m³. derīgo slāni veido neliels māla slānis ar vidējo biezumu 2 m, iegurst zem augsnes kārtas. Perspektīvā laukuma hidroloģiskie apstākļi ir labvēlīgi māla, ko var izmantot ķieģeļu ražošanai, ieguvei. Jāatzīmē, ka perspektīvajā laukumā nav veikti pietiekamas detalitātes pētniecības darbi, lai noteiktu precīzus māla krājumus un to kvalitatīvos rādītājus.

Kūdra

- (5) Pagasta teritorijā pilnībā atrodas sešas kūdras atradnes, bet Ploču atradne tikai daļēji. Par kūdras atradnēm uzskata purvus, kuru kūdras krājumus ir iespējams saimnieciski izmantot: purvu platība nulles robežās ir lielāka par 2 ha, bet rūpnieciski izmantojamā dziļuma (0,9 m) robežās lielāka vai vienāda par 1 ha un kūdras vidējais dziļums tajā ir lielāks par 1 m. Ziņas par pagasta teritorijā esošajām kūdras atradnēm apkopotas tabulā.
- (6) Kūdras atradņu platība mainās no 3 līdz 502 ha, bet 40 % mitras kūdras krājumi no 10 līdz 380 tūkst. t. Starp atradnēm nozīmīgākā ir Ploču kūdras atradne, kas atrodas DA no Ploces. Kūdras atradnē notiek rūpnieciskā kūdras ieguve, ko veic SIA. Kūdras iegūst ar frēzpaņēmienu. Frēzlauku platība ir 260 ha. Kūdras atradnē iegūst mazzsadāļjušos pakaišu kūdras, gan kurināmo kūdras. 1996.gadā ieguves apjoms sastādīja 18,8 tūkst. t kūdras, no kurām 8,8 tūkst. t izmantoja kurināmajam. Ploču purva frēzlaukus nosacīti var sadalīt divās daļās: Z daļā mazzsadāļjušās kūdras slānis ir noraksts un tur iegūst kurināmo kūdras ar sadalīšanās pakāpi, lielāku par 20 %, bet D daļā vidēji un labi sadāļjušās kūdras klāj mazzsadāļjušās fuskuma kūdras slānis, ko izmanto lauksaimniecība (pakaišiem).

- (7) Pārējās kūdras atradnes salīdzinoši ir nelielas un to kūdras resursus var izmantot kā mēslojumu. Taču jāatzīmē, ka šie purvi nav pietiekami detāli pētīti un to tūlītēja izmantošana nav iespējama. Kopumā var uzskatīt, ka pagasts, tuvākajā nākotnē, ir nodrošināts ar kūdras resursiem, lai gan tajā atrodas tikai 1,5 % no kopējiem rajona resursiem.

Oglūdeņraži

- (8) Vairāk kā 1000 m dziļumā, Silūra kaļķakmeņos, konstatētas jēlnaftas iezīmes. Tas neizslēdz iespēju, ka šeit ir rūpnieciskas nozīmes ogļūdeņražu iegulas, ko var izmantot, taču labāki ģeoloģiski apstākļi ogļūdeņražu iegulu atklāšanai ir kaimiņu pagastos. Šajā virzienā jāveic izpētes darbi.

2.3.3. Klimatiskie apstākļi

- (1) Vērgales pagasta klimatu ietekmē tiešais Baltijas jūras tuvums.
- (2) Temperatūras svārstības gada griezumā ir relatīvi mazas, bet ievērojami mainīgi ir mitrums, nokrišņu daudzums un mākoņainība. Atmosfēras procesus raksturo bieži cikloni, kas šķērso teritoriju.
- (3) Janvāra vidējā gaisa temperatūra ir $-3,1^{\circ}\text{C}$, jūlija vidējā gaisa temperatūra – $+16,3^{\circ}\text{C}$.
- (4) Teritorijas raksturīgs liels nokrišņu daudzums (600 – 650 mm), galvenokārt lietus veidā. Lielākais nokrišņu daudzums izkrīt augustā un septembrī.
- (5) Pateicoties maigām ziemām un biežiem atkušņiem, sniega segas biezums ir mazs, tas svārstās no 15 līdz 20 cm.
- (6) Atmosfēras spiediena gradientam visa gada laikā ir dienvidaustrumu – ziemeļrietumu virziens. Līdz ar to virs Baltijas jūras dominē rietumu vēji. Dienvidrietumu vēji dominē Baltijas jūrā no septembra – oktobra līdz martam – aprīlim. No maija līdz augustam palielinās ziemeļaustrumu vēju ietekme. Vidējais vēja ātrums ir 5,3 m/s, tas svārstās starp 4,5 m/s un 6,3 m/s. Vētru vai gandrīz vētru (vairāk par 14 m/s) biežums ir 1,2%. Lielākā daļa no tiem ir dienvidrietumu un rietumu vēji, kuri galvenokārt pūš no oktobra līdz janvārim.

2.3.4. Virszemes ūdeņi

- (1) Pagasta teritoriju šķērso vairākas mazās upes – Griguļupe, Lenkupe, Bubieris ar Bubierpieteku, Ziemupe, Saraika, Kārļupīte un Atupe.
- (2) Pēc mazo upju hidroloģiskās rajonēšanas tās ir Baltijas jūras piekrastes upes. To garums ir no 4 līdz 12 km, bet baseinu platība – no 12 līdz 45 m².
- (3) Visām upītēm ir salīdzinoši liels kritums, īpaši jūras tuvumā, kur tās izveidojušas stāvas ielejas. Upju augšteces pārsvarā ir iztaisnotas teritorijas meliorācijas gaitā. Upju noteces apjoms ir neliels, un lielākā tā daļa piesaistīta pavasara palīem. Pavasara pali sākas martā, divas nedēļas ātrāk kā citur Latvijā. Agrais palu sākums saistīts ar Baltijas jūras piekrastes klimata specifiku. Pārējā gada laikā upju notece ir samērā izlīdzināta.

2.3.5. Pazemes ūdeņi

- (1) Pazemes ūdeņi, kas piesaistīti pirmskvartāra nogulumiežiem, pieder Baltijas artēziskajam baseinam. Pagasta centralizētai ūdensapgādei tiek izmantoti spiedienūdeņi, kas piesaistīti dažādu augšdevona svītu nogulumiem. Devona svītu nogulumu raksturojami kā ūdeņi saturošu un ūdeņi necaurīdīgu slāņu mija. Ūdensapgādē izmanto Kursas, Jonišķu, Pļaviņu, Amatas un Gaujas svītu ūdens horizontus. Pēc 1995.gada datiem pagasts diennaktī izmanto aptuveni 180 m³ ūdens, jeb 68 tūkst. m³ gadā, no kuriem 33 tūkst. m³ iegūst no Gaujas, 26 tūkst. m³ no Amatas, 7 tūkst. m³ no Pļaviņu un 2 tūkst. m³ no Jonišķu svītas nogulumiem.
- (2) Jonišķu – Akmenes terīgēnajā karbonātiskajā horizontā pagasta teritorijā ietilpst Jonišķu un Kursas svītas. Tās pārsvarā pārstāvētas ar karbonātiskajiem iežiem. Ūdeņi satur šo svītu porainie plaisainie un kavernošie dolomīti. Artēzisko urbumu, kas izmanto Jonišķu svītas ūdenshorizontu, īpatnējais debīts var sasniegt 2 l/sek., bet pagasta teritorijā tas ir mazāks par 1 l/sek. Ūdens mineralizācija mainās no 0,4 līdz 1,5 g/l. Horizonta ūdens ir hidrokarbonātisks. Urbumu dziļums, kas izmanto šo horizontu, nav lielāks par 60 m.
- (3) Pļaviņu svītas nogulumos ūdeņi satur plaisainie dolomīti. Artēzisko urbumu īpatnējais debīts ir 0,5 – 0,3 l/sek. Horizonta ūdens ir hidrokarbonātisks.

- (4) Visplašāk tiek izmantoti Gaujas un Amatas svītu nogulumu ūdenshorizonti (skat. 2.tabulu). ūdeni satur smalkgraudaini vāji cementēti smilšakmeņi. To kopējais biežums mainās no 28 līdz 77 m. Ūdens mineralizācija ir tikai 0,3 – 0,5 g/l. Ūdeņi pārsvarā ir hidrokarbonātiski. Urbumu īpatnējais debīts nav mazāks par 0,2 – 0,3 l/sek., bet parasti tas ir ap 0,5 l/sek. Urbumu dziļums, kas izmanto Amatas un Gaujas svītu ūdenshorizontu, sasniedz 220 m. Pazemes ūdeņus var uzskatīt par labi aizsargātiem, jo tos klāj pietiekoši liels kvartāra nogulumu slānis, kas ir gan dabisks iespējamā piesārņojuma filtrs un aizsargslānis.
- (5) Gruntsūdeņos izdala sekojošus ūdens horizontus: purvu ūdens horizontu; mūsdienu jūras nogulumu ūdens horizontu, Baltijas ledus ezera nogulumu ūdens horizontu, fluvioglaciālo nogulumu ūdens horizontu; limnoglaciālo nogulumu ūdens horizontu un glaciģēno nogulumu (morēnas) ūdens horizontu.

Purvu ūdens horizonts	Praktiski neizmanto
Mūsdienu jūras un Litorīnas jūras nogulumu ūdens horizonts	Litorīnas jūras nogulumos gruntsūdens līmenis atrodas 1 – 3 m dziļumā. Gada laikā tā amplitūda ir 0,5 m. Ūdens mineralizācija ir ap 0,4 g/l. Šo ūdens horizontu izmanto atsevišķu individuālo māju ūdensapgāde. Aku debīts vidēji ir 0,24 l/sek.
Baltijas ledus ezera nogulumu ūdens horizonts	Baltijas ledus ezera nogulumos gruntsūdens līmenis atrodas 2 – 4 m dziļumā. Augstākais tā līmenis ir aprīlī, bet gada griezumā tas mainās 0,5 lielā amplitūdā. Gruntsūdens mineralizācija mainās no 0,1 līdz 0,5 g/l, bet var sasniegt arī 0,7 g/l. Šo ūdens horizontu izmanto atsevišķu māju ūdensapgādē. Ak vidējais debīts ir 0,5 l/sek.
Fluvioglaciālo nogulumu ūdens horizonts	Šī horizonta gruntsūdeni pagastā neizmanto.
Limnoglaciālo nogulumu ūdens horizonts	Šī horizonta gruntsūdeni pagastā neizmanto.

- (6) Glaciģēno nogulumu ūdens horizonts. Morēnas nogulumos gruntsūdens atrodas smilts – grants materiāla lēcās. Lēcu biežums mainās no 0,2 līdz vairākiem metriem. Ļoti mainīgs ir arī aku debīts, kas var mainīties no 0,01 līdz 4 l/sek.

- (7) Ūdens mineralizācija mainās no 0,5 līdz 0,9 g/l. Šo ūdens horizontu izmanto individuālo māju ūdensapgādē.
- (8) Pagasta teritorijā ir pastiprināta iespēja piesārņot gruntsūdeņus. Saistīgo iežu (glacigēno un limnoglaciālo) izplatības rajonus var uzskatīt par relatīvi noturīgiem pret iespējamo piesārņošanu. Smilšaino nogulumu izplatības rajoni pagasta teritorijas rietumu daļā ir bīstamāki arī tādēļ, ka tur areācijas zona ir mazāka par 2m.

2.3.6. Mežu resursi

- (1) Meži Vērgales pagastā aizņem 98184 ha. Vērgales pagasta teritorijā esošās meža zemes atrodas Valsts meža dienesta Liepājas virsmežniecības Sakas mežniecības uzraugāmajā teritorijā.
- (2) Pēc mežu ierīcības datiem uz doto brīdi Vērgales pagasta teritorijā ir šāds (skat. tabulu):

Zemes kategorijas nosaukums	Platība kopā, ha	Valsts mežs	Pārējie
Mežaudze	9261,1	4485,9	4775,2
Degums	0,6		0,6
Izn. audze	1,0		1,0
Sūnu purvs	2,2	2,2	
Zāļu purvs	27,2	25,5	1,7
Pārejas purvs	4,0	4,0	
Lauce	90,4	5,2	85,2
Meža dzīvnieku barošanās vieta	13,6	11,2	2,4
Smiltājs	1,0		1,0
Pārplūdis klajums	37,0	20,0	17,0

ceļš	26,7	17,0	9,7
Kvartālu stiga	31,4	31,2	0,2
Izcirtums	198,8	34,4	164,4
Grāvju trase	119,2	108,4	10,8
Spec. noz. z.	0,1		0,1
KOPĀ:	9818,4	4745,0	5073,4

- (3) Lai arī mežs aizņem vairāk kā pusi Vērgales pagasta, tomēr tā krajas apjoms ir neliels. Vērgales pagasta mežu vecumstruktūra ir pārsvarā jauna, 2500 ha jeb 28 % no kopējās mežniecības platības ir jaunaudzēs, stādītas 1987.gadā. Ar to arī izskaidrojams nelielais galveno ciršu skaits izsolēs. Valdošā koku suga ir priede, kas aizņem 85 % no koku sugu saimniecībām mežsaimniecībā. 43 % no priežu krajas ir jaunāka par 40 gadiem.

Suga	Vecuma grupa	Platība (ha)
Priede	Līdz 40	4462
	41 - 80	3896
	81 - 120	1938
	Virs 121	173
Egle	Līdz 40	155
	41 - 70	39
	71 - 100	19
	Virs 101	10
Bērzs	Līdz 30	533
	31 – 80	985
	Virs 81	68

- (4) Lielākais meža masīvu izvietojums vērojams pagasta teritorijas centrālajā un ziemeļu, ziemeļu – austrumu daļā. Piejūras zonā,

izņemot ziemeļu daļu, mežu īpatsvars ir neliels, neskaitot apmežotās kāpu platības.

- (5) Neskatoties uz salīdzinoši lielo mežu īpatsvaru pagasta teritorijā, to koksnes resursu izmantošana ir ierobežota un saudzējoša, jo ievērojamai daļai mežu ir noteiktas aizsardzības režīms.
- (6) Meža Platību sadalījums vides aizsardzības pazīmēs (skat. tabulu):

Aizsardzības pazīme/ kods	Platība kopā, ha	Valsts mežs	Pārējie
ĪADT Dabas liegums "Ziemepe"/11050810*	1749,1	793,5	955,6
Mikroliegums- balodis, meža/20011003**	27,7	27,7	
Mikroliegums- mednis/20011018**	55,7	55,7	
Mikroliegums- stārķis, melnais/ 20011020**	15,7	15,7	
Mikroliegums- pļavas, ganības/20063 002**	2,0		2,0
Krastu kāpu aizsargjosla/40011000****	254,2	101,2	153,1
Ierobežotas saimn.darb. josla/40012000****	4101,7	2571,5	1530,2
Aizsargājama zona gar ūdeņiem/40022000****	13,7		13,7
Aizsargājama zona gar mitrzemēm/ 40023000 ****	10,2		10,2
Mikrolieguma buferzona	2,8	2,8	

- stārķis, melnais/ 50010020 **			
Aizsargājami kompleksi liegumi/ 99010052***	0,1		0,1
Aizsargājami meža biotopi/99010069 ***	6,1	6,1	
KOPĀ	4914,6	2754,9	2159,7

(tabulā uzrādītā platība apkopota pēc meža ierīcības datiem. Saimniecības, kurām nav veikta meža ierīcība, tabulā neparādās)

*- saimnieciskā darbība notiek saskaņā ar LR MK noteikumiem Nr.415 „Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju vispārējie aizsardzības un izmantošanas noteikumi”.

** - saimnieciskā darbība notiek saskaņā ar LR MK noteikumiem Nr. 189. "Dabas aizsardzības noteikumi meža apsaimniekošanā" un LR MK not. Nr. 45 „ Mikroliegumu izveidošanas,

aizsardzības un apsaimniekošanas noteikumi”.

*** - saimnieciskā darbība notiek saskaņā ar LR MK noteikumiem Nr. 189. "Dabas aizsardzības noteikumi meža apsaimniekošanā”.

****- saimnieciskā darbība notiek saskaņā ar LR Aizsargjoslu likumu un LR MK noteikumiem Nr. 189 „ Dabas aizsardzības noteikumi meža apsaimniekošanā”.

- (7) Meža atjaunošana norisinās plānotos apjomos gan valsts, gan privātajos mežos. Ierīkotas tiek egļu un priežu monokultūras, citu koku sugu kultūru ierīkošanu galvenokārt kavē stādmateriālu trūkums.
- (8) Ļoti liels īpatsvars meža zemju ir meliorētas, līdz ar to teicama ir arī meža ceļu tīkla biežība.
- (9) Izvērtējot iepriekš minētās teritorijas meža nozari raksturojošās iezīmes, galvenais uzdevums Vērgales pagastā ir balstīt meža apsaimniekošanu uz daudzveidīgu, produkcijas efektīvu izmantošanu, šādi nodrošinot vides aizsardzības un ekonomisko dzīvotspēju un sociālo labumu plašu diapazonu, kā arī pievērst lielu vērtību bioloģiskās daudzveidības un ar to saistīto vērtību, kā arī unikālo un jūtīgo piekrastes ekosistēmu un ainavu aizsardzībai.

2.3.7. Vides stāvoklis

Lielu visi piesārņojošu objektu pagasta teritorijā nav, vairākiem uzņēmumiem ir izdota piesārņojošās darbības atļauja:

- (1) B kategorijas uzņēmumi:
 - a. Vērgales komunālā saimniecība, p/a Vērgales ciemats "Doktorāts"
 - b. Vērgales pagasta Saraiķu ciemats.
- (2) C kategorijas uzņēmumu saraksts:
 - a. "Kalniņi-4", zemnieku saimniecība, "Kalte" Vērgales pagasts,
 - b. "Kalniņi-4" ZS, ferma, "Šļakatas" Vērgales pagasts,
 - c. "Kalniņi-4" ZS, centra ceptuve, p/n Vērgale,
 - d. "Jaungrīši" ZS "Lukstiņi" Vērgales pagasts,
 - e. "PINDSTRUP LATVIA" SIA Ploces iecirknis,
 - f. "Vērgale-1" KS,
 - g. "Vērgale-1" KS mehāniskās darbnīcas,
 - h. Vērgales pagasta Ziemupes ciemats.

Vērgales pagastā ir 7 LVĢMA piesārņoto un potenciāli piesārņoto vietu sarakstā iekļautie objekti (skat tabulu), taču tikai viens no tiem – ZS 47.bataljons, Aizsardzības ministrijas valdījuma objekts ir atzīts par potenciāli piesārņotu (rokot zemē bieži atrod atkritumus, arī jūras krastā ārā skalojas būvgruži u.c. atkritumi.; arī jūra piegružota; attīrīšanas iekārtas nav bijušas, sadzīves notekūdeņi ar infiltrāciju gruntī.)

Reģ. Nr. VĢMA datu bāzē	Vietas nosaukums Vietas kategorija Darbības nozares	Vietas nosaukums Vietas kategorija Darbības nozares	Vietas nosaukums Vietas kategorija Darbības nozares
64968/947	Mehānisko darbnīcu DUS	3 Vieta nav potenciāli piesārņota	5050-Automobiļu degvielas mazumtirdzniecība
64968/948	Tehnikas	3 Vieta nav	5020-Automobiļu

	mazgāšanas vieta "Kalniņi"	potenciāli piesārņota	tehniskā apkope un remonts
64968/949	Ziemupes darbnīcas	3 Vieta nav potenciāli piesārņota	5020-Automobiļu tehniskā apkope un remonts
64968/950	DUS "Zabiļi"	3 Vieta nav potenciāli piesārņota	5050-Automobiļu degvielas mazumtirdzniecība
64968/951	Mehāniskās darbnīcas "Zemguļkristi"	3 Vieta nav potenciāli piesārņota	5020-Automobiļu tehniskā apkope un remonts
64968/952	Liellopu ferma "Birzstalas"	3 Vieta nav potenciāli piesārņota	0121-Liellopu audzēšana, piena lopkopība
64968/1895	ZS 47.bataljons, Aizsardzības ministrijas valdījuma objekts	2 Potenciāli piesārņota vieta	7511-Vispārīgā valsts dienestu darbība

Informācija par ūdeņu izmantošanu (pēc LVĢMA datu bāzes datiem) sniegta pielikumā

2.4. Dabas un kultūras mantojums

2.4.1. Dabas mantojums

Vērgales pagastā ir šādas īpaši aizsargājamās dabas teritorijas:

- (1) Dabas liegums "Ziemupe" (MK 15.06.199.noteikumi Nr 212 „Noteikumi par dabas liegumiem” 94. pielikums) – teritorijai plānojuma izstrādes laikā nav apstiprinātu individuālo aizsardzības un izmantošanas noteikumu. Teritorijai ir izstrādāts dabas aizsardzības plāns, taču tas nav apstiprināts likumdošanā noteiktā kārtībā. Pamatinformācija par (Ziemupes dabas liegumu (saskaņā ar dabas aizsardzības plāna projektu):

- a. Ziemupes dabas liegums ir radīts ar mērķi saglabāt cilvēka mazpārveidotus vai dažādā pakāpē pārveidotus dabas

kompleksus – Baltijas jūras piekrastes unikālās pelēkās kāpas, reto un izzūdošo savvaļas sugu atradnes.

- b. Lieguma teritorija aizņem ap 2470 ha, kas apvieno vienā veselā atsevišķas īpaši vērtīgas dabas teritorijas, tādējādi nodrošinot lielāku to aizsardzības iespēju. Ziemupes liegums ir viena no teritorijām, kur paredzēts saglabāt priekškāpas kā piekrastes ekosistēmu etalonus. Pelēkās kāpas ir viens no retākajiem biotopu tipiem mūsu valstī, kā arī visā Eiropā. Tāpēc pelēkās kāpas iekļautas gan Eiropas Savienības direktīvās par biotopu aizsardzību, gan arī Baltijas jūras reģiona biotopu Sarkanajā grāmatā, gan arī citu valstu apdraudētāko biotopu sarakstos.
 - c. Praktiski visu lieguma teritoriju aizņem meži, tādēļ tā ir gandrīz neapdzīvota, bet jūras piekrastes daļā, ko aizņem kāpas un liedags, koncentrējas privātīpašumi.
 - d. Ziemupes dabas liegumā konstatētas 17 Latvijai retas augu sugas. Nozīmīgākā no tām ir jūrmalas zilpodze, kurai mūsu valstī zināmas tikai divas atradnes. Parastā purvmirte liegumā veido lielas un stabilas audzes, taču to varētu apdraudēt mežu meliorācija un slapjo ieplaku apmežošana, kas pilnībā iznīcinātu raksturīgos biotopus.
 - e. Piekrastes plašie smiltāji nodrošina ligzdošanas vietas stepes čipstei, kas ir reta un aizsargājama putnu suga. Lieguma mežos iespējama vēl citu retu sugu ligzdošana - ūpis, bikšainais apogs, meža balodis, melnais stārķis.
- (2) Dabas piemineklis „Vērgales parks (MK 20.03.2001. noteikumi Nr. 131 „Noteikumi par aizsargājamiem dendroloģiskiem stādījumiem” 44. pielikums).
 - (3) Dabas pieminekļi – dižkoki (koki, kas atbilst MK 22.07.2003. noteikumu Nr. 415 “Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju vispārējie aizsardzības un izmantošanas noteikumi” 2. pielikumā noteiktajiem parametriem). Dižkoku saraksts sniegts pielikumā.

Vērgales pagastā ir šādi mikroliegumi (skat. tabulu):

Kods	Atrašanās vieta	Teritorijas apraksts	Mežniecība
34	Liepājas rajons, Vērgales pagasts	Saimniecības Norkusi teritorijā.	Liepājas VM Vērgales M
85	Liepājas rajons, Vērgales pagasts	153. kvartāla nogabali Griguļupes apkārtnē.	Liepājas VM Vērgales M

369	Liepājas rajons, Vērgales pagasts	Mikrol. atrodas Liepājas raj., Vērgales pag., Liepājas VM, Vērgales M 426.kv.	Liepājas VM Vērgales M
370	Liepājas rajons, Vērgales pagasts	Mikrol. atrodas Liepājas raj., Vērgales pag., Liepājas VM, Vērgales M 177.kv.	Liepājas VM Vērgales M

2.4.2. Kultūras mantojums

- (1) Vērgales pagastā ir šādi valsts aizsargājami nekustamie kultūras pieminekļi:
- a. Valsts Nr 1430 – Elka kalns – pilskalns pie bij. Elkiem..
 - b. Valsts Nr. 1431 – Bruņenieku senkapi (Zviedru kapi) pie Bruņeniekiem.
 - c. Valsts Nr 1432 – Mazkalnu viduslaiku kapsēta pie Mazkalniem, Grobiņas – Ventspils šosejas labajā pusē.
 - d. Valsts Nr 1433 – Ošenieku senkapi, pie Ošeniekiem..
 - e. Valsts Nr 6434 – Ziemupes luterāņu baznīca ar žogu.
 - f. Valsts Nr 6125 – „Mazkažu” dzīvojamā ēka Vērgales Mazkaži;
 - g. Valsts Nr. 8660 – Vērgales muižas pils.
- (2) Valsts kultūras pieminekļu saraksta projektā iekļautie objekti (kultūrvēsturiski nozīmīgi objekti):
- a. Saraiķu ev. lut. baznīca, Saraiķi, 1798., 19.gs.2.p.;
 - b. Vērgales muižas apbūve, Vērgales centrs, 19.gs.1.p. - pils, Vērgales pamatskola, kalpu māja, Vērgales bibliotēka “Doktorāts”, parks pie Vērgales pamatskolas.
 - c. Vērgales ev. ut. baznīca, Vērgale, 16.gs.,1841., 1996.
 - d. Ploces dzelzceļa stacijas pasažieru ēka, Ploces stacija, 1938./39.;
 - e. Vērgales dzelzceļa stacijas pasažieru ēka, Vērgales stacija, 1934./35.;

- f. Vētru apmetne pie Vētru mājām – arheoloģiski nozīmīga vieta; tiek gatavota dokumentācija iekļaušanai Valsts aizsargājamo kultūras pieminekļu sarakstā.
- (3) Citi nozīmīgi kultūrvēsturiskie objekti
- a. Piemiņas akmens vērgalniekiem, masu terora upuriem, Vērgales centrā, 1905. – 1945.;
- b. Piemiņas akmens deportētajiem, Vērgales kapos, 1941. – 1945.

2.5. Iedzīvotāji un apdzīvojuma struktūra

- (1) Vērgales pagastā, pēc Centrālās statistikas pārvaldes datiem, 2006.g. bija 1555 iedzīvotāji. Vērgales pagasts pēc iedzīvotāju skaita ir piektais lielākais pagasts Liepājas rajonā.
- (2) Vērgales pagastā bērnu īpatsvars pirms darbaspējas vecumā ir 18%, darbaspējas vecumā – 60%, virs darbaspējas vecuma – 22%.
- (3) Iedzīvotāju izvietojumā būtiskas ir piekrastes joslas apdzīvotās vietas Saraiķi un Ziemupe un iekšzemes apdzīvotās vietas Vērgale un Ploce, kuras vienu no otras atdala mežu masīvs. Piekrastes joslā kopumā dzīvo 38% no pagasta iedzīvotājiem
- (4) Iedzīvotāju skaits teritorijas daļās:

Teritorija	Iedzīvotāju skaits	%
Saraiķi	460	26
Ziemupe	212	12
Vērgale	941	53
Ploce	144	9

2.6. Tehniskā infrastruktūra

2.6.1. Satiksmes infrastruktūra

- (1) Transporta infrastruktūrai ir būtiska loma teritorijas organizācijā un tās attīstībā. Nozīmīgākā Vērgales pagasta transporta ass ir autoceļš P111 Ventspils (Leči) – Grobiņa, kas šķērso pagasta teritoriju DR – ZA virzienā. Valsts otrās šķiras autoceļi V1190 un V1229 nodrošina piekrastes sasniedzamību no autoceļa P111, bet autoceļš V 1188 – piekrastes joslas apkalpošanu. Valsts autoceļi V 1191 un V1192 nodrošina pagasta DR daļā esošo teritoriju, t.sk. pagasta centra sasniedzamību.
- (2) Valsts autoceļu, to kategoriju, aizsargjoslu un ceļa zemes nodalījuma joslu parametri sniegti tabulā

Nr. p.k.	Ceļa indekss, nosaukums	Kategorija	Aizsargjoslas (no ceļa ass uz abām pusēm)	Ceļa nodalījuma josla (no ceļa ass uz abām pusēm)
1.	P111 Ventspils (Leči) – Grobiņa	III	60 m	13,5 m
2.	V1188 Liepāja – Šķede – Ziemeļe	V	30 m	9,5 m
3.	V1190 Vērgale – Ziemeļe	V	30 m	9,5 m
4.	V1191 Zemgaļi – Vērgale	V	30 m	9,5 m
5.	V1192 Apriķi – Cīrava – Medze	V	30 m	9,5 m
6.	V1229 Medze – Saraiki	V	30 m	9,5 m

- (3) Pašvaldības valdījumā atrodas ceļi ar kopējo garumu 66,9 km t.sk. ar asfalta segumu ar kopējo garumu 7,37 km
- (4) Pašvaldības autoceļi pēc to nozīmīguma ir sadalīti 3 grupās:

- a. "A" grupas pašvaldības autoceļi – kopgarums 54,18 km;
 - b. "B" grupas pašvaldības autoceļi – kopgarums 7,74 km;
 - c. "C" grupas pašvaldības autoceļi – kopgarums 4,99 km.
- (5) Kopsavilkums par pašvaldības autoceļiem sniegts tabulā, bet detalizēta informācija – 4. pielikumā

	Garums	Segums	
	km	grants	asfalts
	Autoceļi kopā	66,91	59,54
t.sk. "A" grupas autoceļi	54,18	46,88	7,30
t.sk. "B" grupas autoceļi	7,74	7,74	0,00
t.sk. "C" grupas autoceļi	4,99	4,92	0,07

2.6.2. Inženierinfrastruktūra

- (1) Starp būtiskākajām pašvaldību pastāvīgajām funkcijām, kas tām jānodrošina iedzīvotājiem kā maksas pakalpojumi ir dzeramā ūdensapgāde, siltumapgāde, sadzīves atkritumu savākšana, izvešana, kā arī glabāšana un pārstrāde, un kanalizācijas notekūdeņu savākšana un attīrīšana.
- (2) Visā pagastā centralizētās ūdensapgādes pakalpojumi ir pieejami 600 iedzīvotājiem un kanalizācijas pakalpojumi – 430 iedzīvotājiem. Centralizēti ūdenssaimniecības pakalpojumi ir Vērgales, Ploces, Saraiķu un Ziemupes ciemos.
- (3) Detalizēta informācijas par pagasta ūdensapgādes un kanalizācijas saimniecību ir sniegta tehniski ekonomiskajā pamatojumā. Saskaņā ar to plānota ūdensapgādes un kanalizācijas sistēmu rekonstrukcija un centralizētās ūdensapgādes pakalpojumus nodrošināt 950 iedzīvotājiem, bet kanalizācijas – 700 iedzīvotājiem.
- (4) Ūdensņemšanas vietas ugunsdzēsības vajadzībām:

- a. Centrā,
 - b. A/V "Ploce",
 - c. A/V Saraiķi (pie ūdens torņa),
 - d. A/V Ziemepe – centra dīķis.
- (5) Telekomunikāciju sakarus pagasta teritorijā nodrošina SIA "Lattelecom" (fiksētais telekomunikāciju tīkls), kā arī mobilo telekomunikāciju operatori (SIA LMT, SIA Tele-2, perspektīvā – arī Bite Latvija).

3. VĒRGALES PAGASTA TERITORIJAS ATTĪSTĪBAS VĪZIJAS UN MĒRĶI

3.1. Vērgales pagasta attīstības vīzija

Sekmīga uzņēmējdarbība laukos,

tai skaitā lauksaimnieciskā darbība, lauksaimniecības produkcijas pārstrāde, biodinamiskā lauksaimniecība un netradicionālās nozares; jaunas ražotnes laukos.

Videi draudzīgs tūrisms,

dabas vērtību izmantošana, kas norit saskaņā ar ilgtspējīgas attīstības pamatprincipiem, nodrošinot to saglabāšanu nākamajām paaudzēm. Nozīmīgākā loma tūrisma ir piekrastes teritorijām, kas kļuvušas par iecienītu atpūtas zonu gan Latvijas, gan ārvalstu tūristiem. Īpaši labiekārtotās atpūtas vietas piekrastē ir kļuvušas par nozīmīgu tūrisma infrastruktūras elementu visā piekrastē.

Harmoniska privātās apbūves attīstība,

kas balstīta uz funkcionālu, modernu infrastruktūru, veido jaunu kultūrainavu Baltijas jūras piekrastē. Pieaudzis piekrastes ciemu iedzīvotāju skaits, radot jaunus impulsus teritorijas tālākajā attīstībā.

Sabiedriski nozīmīgu kvalitatīvu pakalpojumu pieejamība visiem iedzīvotājiem,

Tai skaitā izglītības, medicīnas, sociālie pakalpojumi, sabiedriskās bibliotēkas, ceļu tīkls un transporta un inženierinfrastruktūras nodrošinājums, kā arī kvalitatīvi sakari.

3.2. Mērķis

Teritorijas plānojuma izstrādāšanas mērķis ir nodrošināt Vērgales pagasta teritorijas racionālu izmantošanu, kas veicinātu līdzsvarotu ekonomisko attīstību un saglabātu vidi atbilstoši valsts un pašvaldības attīstības prioritātēm un attīstības plāniem, nodrošinot kvalitatīvu dzīves vidi cilvēkam un sabiedrībai kopumā, garantēt zemes īpašnieku un lietotāju tiesības izmantot un attīstīt savu īpašumu vai lietošanā nodoto zemi saskaņā ar teritorijas plānojuma nosacījumiem.

4. TERITORIJAS PLĀNOJUMA RISINĀJUMI

4.1. Plānojuma pamatnostādes

- (1) Vērgales pagasta teritorijas plānojuma priekšlikumi izstrādāti saskaņā ar plānojuma pamatprincipiem, mērķi un uzdevumiem, lai izmantojot esošos priekšnoteikumus, veicinātu pagasta līdzsvarotu attīstību.
- (2) Vērgales pagasta teritorijas plānojumā noteikta teritorijas perspektīvā izmantošana, ietverot funkcionālo zonējumu (dažādas plānotās un atļautās teritorijas), satiksmes un inženierinfrastruktūras attīstību, dabas un kultūras mantojuma saglabāšanu, drošības, veselības un higiēnas prasības (t.sk., aizsargjoslas).
- (3) Teritorijas plānojuma ietvaros noteiktas lielāko apdzīvoto vietu – Vērgales, Saraiķu, Ziemupes un Ploces – perspektīvās robežas, nodrošinot šo apdzīvoto vietu attīstību un jaunu apbūves teritoriju veidošanu, vienlaikus ievērojot dabas un kultūrainavas aizsardzības intereses. Piejūras ciemos to perspektīvo robežu ietvaros tiek veidotas nelielas relatīvi blīvas (koncentrētas) apbūves teritorijas esošajos centros un to apkaimēs un plašas, retinātas apbūves (viensētu) teritorijas pārējā daļā.
- (4) Teritorijas plānojuma ietvaros noteikts lielāko apdzīvoto vietu funkcionālais zonējums.
- (5) Vērgales ciems teritorijas plānojumā tiek noteikts kā galvenais pagasta apdzīvojamās (dzīvojamās) apbūves, sabiedrisko un apkalpes objektu) un attīstības centrs.
- (6) Dzīvojamā, sabiedriskā un darījumu iestāžu apbūve tiek koncentrēta galvenokārt Vērgales ciemā, taču teritorijas sabiedrisko un apkalpes objektu izvietojumam tiek rezervētas arī citos ciemos, lai nodrošinātu pakalpojumu pieejamību, attīstoties jaunām apbūves zonām.
- (7) Ražošanas un tehniskās apbūves attīstībai tiek rezervētas teritorijas galvenokārt Vērgales ciemā, kā arī esošo fermu kompleksos lauku teritorijā.
- (8) Saraiķu un Ziemupes retinātās apbūves zonās rezervētas teritorijas galvenokārt dzīvojamās un rekreācijas apbūves attīstībai ievērojot īpaši aizsargājamās dabas teritorijas, aizsargjoslu un kultūras mantojuma saglabāšanas prasības

- (9) Pagasta teritorijā ārpus ciemiem galvenie izmantošanas veidi ir lauksaimnieciskā ražošana, mežsaimnieciskā darbība, iedzīvotāju atpūta, tūrisms un ekoloģisko un ainavisko vērtību aizsardzība. Tiek pieļauts viensētu tipa dzīvojamās apbūves, ražošanas un tehniskās apbūves objektu izvietojums, ja tas nav pretrunā ar lauku vides saglabāšanas, kultūras mantojuma un dabas aizsardzības interesēm.

4.2. Galveno pagasta teritorijas daļu izmantošana

Baltijas jūras piekrastes josla

Teritorijas izmantošana saistāma ar atpūtas un tūrisma attīstību piekrastes joslā, kā arī savrupmāju apbūves veidošanos. Plānots paplašināt esošo Saraiķu un Ziemupes ciemu centru relatīvi blīvi apbūvētās teritorijas, nodrošinot tās ar atbilstošu tehnisko un sociālo infrastruktūru. Pārējā piekrastes lauksaimnieciskā rakstura teritorijā plānots veidot retinātas apbūves dzīvojamās un rekreācijas teritorijas, kas nodrošina lauku (viensētu tipa) apdzīvojuma raksturu. Teritorijās, kurās saglabājušies izolēti mežu masīvi un puduri plānots tos saglabāt kā dabas un apstādījumu teritorijas. Daļā zemju plānotas tūrisma un rekreācijas teritorijas.

Mežu platības uz rietumiem no valsts autoceļa P111

Teritorijas izmantošana galvenokārt mežsaimniecības, dabas aizsardzības un rekreācijas nolūkiem

Teritorijas uz austrumiem no valsts autoceļa P111

Lauksaimnieciskās ražošanas un lauku attīstības teritorijas. Paplašināmas un attīstāmas lielākās kompakta apdzīvojuma vietas – Vērgale un Ploce. Vērgalē koncentrējami sabiedriskie pakalpojumi un veidojamas jaunas apbūves zonas. Attīstāms lauku viensētu tīkls.

4.3. Teritorijas funkcionālais zonējums

4.3.1. Lauksaimniecībā izmantojamās teritorijas

- (1) Lauksaimniecībā izmantojamās teritorijas Vērgales pagasta plānojumā tiek noteiktas, lai atbilstoši pagasta attīstības mērķiem

un uzdevumiem nodrošinātu lauksaimnieciskās ražošanas saglabāšanu un attīstību, lauku darbības dažādošanu un lauku vidi. Atbilstoši šiem mērķiem tiek veidoti lauksaimniecisko teritoriju izmantošanas un apbūves noteikumi.

Lauksaimniecībā izmantojamās teritorijas noteiktas atbilstoši pašreizējai situācijai, ietverot zālāju teritorijas un piemājas dārzus.

Lauksaimniecības zemju kopējā platība plānojumā tiek samazināta, nelielu daļu no pašreizējām zemēm paredzot ciemu apbūves attīstībai, rekreācijas un atpūtas objektiem vai transformācijai meža zemēs.

- (2) Pagasta plānojumā tiek izdalītas meliorētās lauksaimniecības teritorijas un nacionālās nozīmes lauksaimniecības teritorijas, lai nodrošinātu vērtīgāko zemju saglabāšanu, piemērojot tām zemes transformācijas un zemesgabalu dalīšanas ierobežojumus. Nacionālās nozīmes lauksaimniecības teritorijas tiek izdalītas saskaņā ar Liepājas rajona teritorijas plānojumu.

Parējās lauksaimniecības zemes, izdalītas pēc esošās situācijas teritorijās, kur netiek plānota cita veida attīstība.

4.3.2. Mežsaimniecībā izmantojamās teritorijas:

- (1) Mežsaimniecībā izmantojamā teritorija pagasta teritorijas plānojumā noteikta, lai nodrošinātu ilgtspējīgu meža resursu izmantošanu un saglabāšanu.
- (2) Mežsaimniecībā izmantojamās teritorijas noteiktas atbilstoši pašreizējai situācijai un tajās iekļautas vairākas perspektīvās (apmežojamās) teritorijas (skat. informāciju pārskatā par teritorijas plānojuma izstrādi). Teritorijas plānojums neaizliedz citu lauksaimniecības teritoriju apmežošanu gadījumā, ja to pieļauj teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi, citi normatīvie akti un tā tiek saskaņota likumdošanā noteiktā kārtībā un to akceptē pagasta padome.
- (3) Teritorijas plānojumā noteikta mežsaimniecībā izmantojamās teritorijas izmantošana gan koksnes resursu izmantošanai un aizsardzībai, gan rekreācijai, gan dabas vērtību aizsardzībai.
- (4) Teritorijas plānojumā noteiktas aizsargājamo mežu platības, kas aizsargājamās normatīvo aktu noteiktajā kārtībā.

4.3.3. Ūdenssaimniecībā izmantojamās teritorijas.

Ūdenssaimniecībā izmantojamās teritorijas pagasta teritorijas plānojumā izdalītas pēc esošās situācijas (skatīt 2.3.4.nodaļu).

4.3.4. Sabiedrisko un darījumu iestāžu apbūves teritorija

- (1) Sabiedrisko un darījumu iestāžu apbūves teritorijas pagasta plānojumā tiek noteiktas, lai sekmētu sabiedrisko un privāto pakalpojumu pieejamību pagasta iedzīvotājiem, kā arī attīstības vīzijā noteikto uzņēmējdarbības attīstību.
- (2) Sabiedrisko un darījumu iestāžu apbūves teritorijas noteiktas pēc pašreizējās situācijas ciemos.
- (3) Perspektīvās sabiedrisko un darījumu iestāžu apbūves teritorijas noteiktas Vērgales, Saraiķu un Ziemupes ciemos, lai nodrošinātu sabiedrisko un privāto pakalpojumu attīstību.

4.3.5. Jauktas sabiedrisko, darījumu iestāžu un dzīvojamās apbūves teritorija

- (1) Jaukta sabiedrisko, darījumu iestāžu un dzīvojamās apbūves teritorija pagasta plānojumā noteikta, lai nodrošinātu sabiedrisko un privāto pakalpojumu pieejamību pagasta iedzīvotājiem, uzņēmējdarbības attīstību, kā arī sekmētu iedzīvotāju nodrošinājumu ar mājokli un tūrisma attīstību.
- (2) Perspektīvā jaukta sabiedrisko, darījumu un dzīvojamās apbūves teritorija noteikta ciemu blīvi apbūvējamās teritorijās, galvenokārt pie maģistrālajām ielām.

4.3.6. Daudzdzīvokļu māju dzīvojamās apbūves teritorija

- (1) Daudzdzīvokļu māju dzīvojamās apbūves teritorijas pagasta plānojumā noteiktas atbilstoši esošajai situācijai.
- (2) Jaunu daudzdzīvokļu ēku apbūves teritoriju veidošana netiek plānota.

4.3.7. Ģimenes māju dzīvojamās apbūves teritorija

- (1) Ģimeņu māju dzīvojamās apbūves teritorija teritorijas plānojumā noteikta, lai atbilstoši Attīstības programmas nostādņēm sekmētu labvēlīgas dzīves vides veidošanu un iedzīvotāju nodrošinājumu ar mājokli.
- (2) Ģimeņu māju dzīvojamās apbūves teritorija noteikta pēc esošās situācijas Vērgales, Saraiķu, Ziemupes un Ploces ciemos.
- (3) Perspektīvās ģimeņu māju dzīvojamās apbūves teritorija tiek plānotas teritorijas, kur tās turpina uzsāktu ģimenes māju apbūvi, ir nodrošināmas ar nepieciešamajām inženierkomunikācijām un neapdraud kultūras un dabas mantojuma aizsardzības prasības un ainavisko vērtējumu.

4.3.8. Retinātas apbūves dzīvojamās un rekreācijas teritorija

Retinātas apbūves rekreācijas un dzīvojamās teritorijas noteiktas Baltijas jūras piekrastē (Saraiķu un Ziemupes lauku zonās), nodrošinot pagasta attīstības resursa optimālu izmantošanu un vienlaikus ierobežojot antropogēno slodzi.

4.3.9. Ražošanas objektu un tehniskās apbūves teritorija

- (1) Ražošanas objektu un saimnieciskās apbūves teritorija plānojumā tiek noteikta, lai nodrošinātu rūpnieciskās un lauksaimnieciskās ražošanas attīstību, tehniskās apkalpes un teritorijas inženierapgādes iespējas.
- (2) Pagasta plānojuma ietvaros netiek izdalītas lielas teritorijas rezerves; attīstība tiek koncentrēta intensifikācijas un efektīvas izmantošanas virzienā
- (3) Plānojums nosaka, ka apstādījumu aizsargjoslas jāparedz ražošanas un saimnieciskās apbūves teritoriju robežās.

4.3.10. Tehniskās apbūves teritorija

Tehniskās apbūves teritorija plānojumā tiek noteikta, lai nodrošinātu tehniskās apkalpes un teritorijas inženierapgādes iespējas, vienlaikus nepieļaujot tuvējo dzīvojamo, atpūtas un sabiedrisko teritoriju apdraudējumu (piemēram, rūpniecības objektu izvietojumu).

4.3.11. Dabas un apstādījumu teritorija

- (1) Dabas un apstādījumu teritorijas izdalītas, lai nodrošinātu iedzīvotāju atpūtas iespējas un sekmētu vides pievilcību.
- (2) Dabas un apstādījumu teritorijās ietilpst jau esošie sabiedrisko apstādījumu teritorijas ciemu centros, kā arī pašreizējie izolētie mežu masīvi Saraiķu un Ziemupes ciemu retinātās apbūves (lauku) teritorijās, nodrošinot to saglabāšanu.

4.3.12. Tūrisma un rekreācijas teritorija

Tūrisma un rekreācijas teritorijas pagasta plānojumā noteiktas, lai sekmētu iedzīvotāju atpūtas iespējas, kā arī ar tūrismu un atpūtu saistītās uzņēmējdarbības attīstību.

4.3.13. Valsts aizsardzības objektu teritorija

Valsts aizsardzības objektu teritorija (ar aizsargjoslām) plānojumā izdalīta saskaņā ar LR Aizsardzības ministrijas nosacījumiem.

4.3.14. Kapsētu teritorija

- (1) Kapsētu teritorijas plānojumā izdalītas pēc esošās situācijas.
- (2) Jaunu kapsētu izveidošanu plānojums neparedz, paredzēta esošo kapsētu paplašināšana

4.3.15. Kūdras ieguves teritorija

Kūdras ieguves teritorijas plānojumā izdalītas pēc izpētes materiāliem.

4.3.16. Krasta kāpu teritorija

Krasta kāpu teritorija plānojumā noteikta, lai nodrošinātu kāpu joslas aizsardzību, tās izmantošana ir saskaņā ar Aizsargjoslu likuma prasībām.

4.3.17. Turpmākās izpētes teritorija

Turpmākās izpētes teritorija noteikta ap bijušās dzelzceļa līnijas „Liepāja – Ventspils” trasi, lai saglabātu tās turpmākās izmantošanas iespējas, nodrošinot izpēti par optimālu izmantošanu.

4.3.18. Satiksmes infrastruktūra

- (1) Satiksmes infrastruktūra teritorijas plānojumā noteikta atbilstoši esošajai situācijai (skatīt teritorijas plānojuma tekstu, kā arī šī Paskaidrojuma raksta 3. nodaļu).
- (2) Plānojuma ietvaros noteiktas perspektīvo (jaunveidojamo) ielu trases, lai nodrošinātu jauno apbūves teritoriju apkalpošanu.
- (3) Perspektīvo apbūves teritoriju apkalpojošās ielas jāplāno šo teritoriju detālplānojumu izstrādes ietvaros.

4.4. Teritorijas pašvaldību funkciju izpildei

- (1) Saskaņā ar likumu “Par pašvaldībām”, pagasta pašvaldībai jānodrošina noteiktu funkciju organizēšana, t.sk. komunālie pakalpojumi (ūdensapgāde un kanalizācija, siltumapgāde, sadzīves atkritumu apsaimniekošana, notekūdeņu savākšana, novadīšana un attīrīšana), teritorijas labiekārtošana (ielu, ceļu un laukumu būvniecība un uzturēšana, apgaismošana, parku un zaļo zonu ierīkošana un uzturēšana), sanitārās tīrības nodrošināšana (industriālo atkritumu savākšanas un izvešanas kontrole, kapsētu izveidošana un uzturēšana), iedzīvotāju izglītība (pirmsskolas un skolas vecuma bērnu nodrošināšana ar vietām mācību un audzināšanas iestādēs), rūpes par kultūru un tās vērtību saglabāšanu, veselības aprūpes pieejamības nodrošināšana, iedzīvotāju veselīga dzīvesveida veicināšana, sociālās palīdzības nodrošināšana, palīdzības sniegšana iedzīvotājiem dzīvokļu jautājumu risināšanā, uzņēmējdarbības sekmēšana u.c.
- (2) Lai pašvaldība šīs ar likumu noteiktās funkcijas varētu realizēt, nepieciešami zemes gabali atbilstošu objektu būvniecībai un apkalpošanai, kā arī pašvaldības valdījumā esošas teritorijas zaļo zonu un kapsētu ierīkošanai un uzturēšanai.
- (3) Pašvaldības funkciju veikšanai nepieciešamo zemes gabalu izvietojuma shēmā un tabulā norādīti zemes gabali (nekustamie īpašumi), kas ir nepieciešami Vērgales pagasta pašvaldībai tās funkciju realizēšanai.

5. VADLĪNIJAS TURPMĀKAJAI PLĀNOŠANAI

- (1) Būvniecībai nelabvēlīgās teritorijas un teritorijas, kurām nepieciešama īpaša inženiertehniska sagatavošana
- (2) Teritorijas ar videi bīstamu grunts un gruntsūdeņu piesārņojumu.
- (3) Kultūras pieminekļu apsaimniekošanas plāni, valsts aizsargājamo kultūras pieminekļu individuālās aizsargjoslas. Pašvaldības nozīmes kultūrvēsturisko objektu izmantošanas un aizsardzības noteikumi.
- (4) Pagastā dzīvojošo strādājošo un paaugstinātas bīstamības zonā dzīvojošo cilvēku apziņošanas sistēmas izveide avārijas un ārkārtējo situāciju gadījumā.
- (5) Detālplānojumi perspektīvās apbūves teritorijām.
- (6) Izpēte par bijušās dzelzceļa trases Liepāja – Ventspils izmantošanas iespējām.